

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין

נה.

עין משפט נר מצוה

נח א מיי פ"א מהלכות
איורי ביאה הל"ד:
נב ב מיי שם הל"ד:
ג ג מיי שם הל"ד נטור
ד ה"ע סי' כן:
סא ד מיי פ"ט מהלכות
מל"ט הלכה ו'.

אדרבה אשה דאורחה כו'. הא פשיטא כזולה הש"ס דנאשה
מתחייב אשני משכבות דמשכבי אשה כתיב אלף רב
פפא ה"ק אס יש לחלק בין אשה לנאשה איפכא הוה ליה למימר:
זה קלונו מרובה. פ"ה דס"ל לאזיי דבעינן תקלה וקלון וליה ליה
לרצ שעת דמחייב אשני אשה הנרצעת

הנא על הצהמה בין כדרכה בין שלא כדרכה. מקרי רוצע ומילי
מילי קמתי לה: **נאשה** שני משכבות. כדכתיב זה^(א) משכבי ו**נאשה**
משכב אחד. דהא לא כתיב זה משכבי. ולענין רצעה קאמר דהאשה
הנרצעת לנאשה מתחייבת אף שלא

(א) רש"י מ"ג, ג) צימות
נד: א) קידושין ט: י
ונמ"ש כ"ד טס ש"ר
פירט קנסתן גנבת דעתו
ודלמתי מנאל גנב או
קפויטוס והענין אה"ר
עוד סוף דבריו כלס
שמראה את תפירו דבר
מטוף וכי ע"ש ח"ל הרב
אלפס כ"ד פ"ה דף קלח.
קנסתן לזומר הפתה א"ת
צ"י משי להק"ל, ד) צימות
ה: שפוטות י"א, ט) נעלי
גד, ו) ויקרא י"א, ז)
ד"ל מוחק א"ה, ח)
ויקרא כ"ג, ט) ויקרא
י"א, י) כ"ס"א: דעות,
כ) ויקרא י"א, ז) טס כן,
ט) כ"ס"א: נוספה,
ט) כ"ס"א: דעבדות,

תורה אור השלם

1. וְאֵת נָקֵר לֹא תִשָּׁבֵב
מִשְׁכְּבֵי אִשָּׁה תוֹעֵבָה
הוּא: ויקרא י"ח כב
2. וְעֹדוֹת אֲזוּחוֹת אִמָּךְ
וְאֲזוּחוֹת אִבִּיךָ לֹא תִגְדֹּל
כִּי בֵּית אֲשָׁרוֹ הֵיאָדָה עֵינֶיךָ
וְיִשָּׂאוּ: ויקרא כ ט

מוסף רש"י

משמש מת. כנצר מת
בלא קשיו דלין נלוו
להויע (בימות נה).

רבינו חננאל

הגיד. אמר רבא זאת
אומרת משמש מת בעריות
פטור ואבי אמר לעולם
משמש מת בעריות חייב
והכא היינו טעמא דפטור
משום דאנוס הוא. אליבא
דאבי דאמר חייב מערה
בעצמו חייב שרים. אחת
משום שוכב ואחת משום
משכב. בעו מיניה מרב
ששת נכרי הבא על
הבהמה תהרג הבהמה א'
לא. טעמא מאי נהרגת
משום דאיירע תקלה על
ידה ליהרג בני אדם.
תקלה איכא שלא תהא
בהמה זו עוברת בשוק
ואו זו היא שנסקל
פלוגי על ידה והכא
תקלה איכא שהרי (שהרג)
נהרג (הרובעה אבל קלון
ליכא (קלון) דעבדים ליכא
קלון או דילמא תקלה
אצ"ג דליכא קלון נהרגת.
אמר להו הניתוח ומה
אילנות כגון אשה שאין
אובלין ולא שותין ולא
מריחין שבאת תקלה על
ידן ונתחייבו עובדיהן
אמרה תורה השחת שרוף
וכלה. המתעה חבירו
מדוך חיים לדרכי מיתה
לא כ"ש ומסקא הכי
דאפילו תקלה בלא קלון
נהרגין ואקשין אי הכי
דחייש לתקלה בלא
קלון וקליטין. עבדים
שהשתחוה לבהמות
תיאסר הבהמה ותיהרג
ודחיין והלא ענבדי כי
האי גונאג לישראל לא
קטלינן לבהמה בהמה
דעבדים קטלינן ליה מי
איכא מידי דלישראל לא
מקטילי ובעבדים מקטילי
ואמרינן בהמה שאישראל
תיהרג תענבתה כמו
שהרגת הנביעת ודחינן
קלון הרובע מרובה מן
העובד. רבא אמר אמרה

הבא על הבהמה בין כדרכה בין שלא כדרכה
והאשה המביאה את הבהמה עליה בין
כדרכה בין שלא כדרכה חייב דרש רב נחמן
בר רב חסדא באשה שני משכבות ובהמה
משכב אחד מתקיף לה רב פפא אדרבה
אשה דאורחה היא אמושכב מייחייב אמידעם
אחרינא לא מחייב בהמה דלאו אורחא היא
לחייב עליה על כל נקב ונקב תניא (ב) (דלא
כתרווייהו) זכר בן תשע שנים ויום אחד הבא
על הבהמה בין כדרכה בין שלא כדרכה
והאשה המביאה את הבהמה עליה בין
כדרכה בין שלא כדרכה חייב א"ל רבינא
לרבא (ג) המערה בזכור מהו המערה בזכור
ימשכבי אשה כתיב ביה אלא המערה
בבהמה מהו א"ל אם אינו ענין להעראה
דכתיבא גבי² אחות אביו ואחות אמו דלא
צריכא דהא איתקש להעראה גדה יתניהו
ענין להעראה דבהמה מכדי בהמה מחייבי
מיתות ב"ד היא למה לי דכתיב להעראה
ידדה גבי חייבי כריתות לכתביה גבי חייבי
מיתות בית דין ולויגמור חייבי מיתות בית דין
מחייבי מיתות בית דין הואיל וכוליה קרא
לדרשא הוא דאתי כתיבא נמי מילתא
לדרשא בעא מיניה רב אחדובי בר אמי
מרב ששת המערה בעצמו מהו אמר ליה
קבסתן אמר רב אשי מאי תיבעי לך בקושי
לא משכחת לה כי משכחת לה במשמש
מת למאן דאמר (ד) משמש מת בעריות פטור
הכא פטור ולמאן דאמר חייב הכא מחייב
תרתיה מחייב אשוכב ומחייב אנשכב בעו
מיניה מרב ששת יעובד כוכבים הבא על
הבהמה מהו תקלה וקלון בעינן והכא תקלה איכא קלון ליכא או דילמא תקלה
אע"פ שאין קלון אמר רב ששת תניתיה מה אילנות שאין אובלין ואין שותין ואין
מריחין אמרה תורה השחת שרוף וכלה הואיל ובא לאדם תקלה על ידן המתעה
את חבירו מדרכי חיים לדרכי מיתה על אחת כמה וכמה אלא מעתה עובד
כוכבים המשתחוה לבהמותו תיתסר ומקטלא מי איכא מידי דלישראל לא אסר
ולעובד כוכבים אסר ישראל גופיה ליתסר מידי דהוה ארביעה אמר אביי זה
קלונו מרובה וזה קלונו מועט והרי אילנות דאין קלונן מרובה ואמרה תורה
השחת שרוף וכלה בבעלי חיים קאמרינן דחס רחמנא עלייהו רבא אמר אמרה
תורה בהמה נהנית מעבירה תיהרג והרי אילנות דאין נהנין מעבירה ואמרה
תורה השחת שרוף וכלה בבעלי חיים קאמרינן דחס רחמנא עלייהו ת"ש (ש"ד"א
שלא תהא בהמה עוברת בשוק ויאמרו זו היא שנסקל פלוני על ידה מאי לאו
מדיספא

הבא על הבהמה בין כדרכה בין שלא כדרכה
והאשה המביאה את הבהמה עליה בין
כדרכה בין שלא כדרכה חייב דרש רב נחמן
בר רב חסדא באשה שני משכבות ובהמה
משכב אחד מתקיף לה רב פפא אדרבה
אשה דאורחה היא אמושכב מייחייב אמידעם
אחרינא לא מחייב בהמה דלאו אורחא היא
לחייב עליה על כל נקב ונקב תניא (ב) (דלא
כתרווייהו) זכר בן תשע שנים ויום אחד הבא
על הבהמה בין כדרכה בין שלא כדרכה
והאשה המביאה את הבהמה עליה בין
כדרכה בין שלא כדרכה חייב א"ל רבינא
לרבא (ג) המערה בזכור מהו המערה בזכור
ימשכבי אשה כתיב ביה אלא המערה
בבהמה מהו א"ל אם אינו ענין להעראה
דכתיבא גבי² אחות אביו ואחות אמו דלא
צריכא דהא איתקש להעראה גדה יתניהו
ענין להעראה דבהמה מכדי בהמה מחייבי
מיתות ב"ד היא למה לי דכתיב להעראה
ידדה גבי חייבי כריתות לכתביה גבי חייבי
מיתות בית דין ולויגמור חייבי מיתות בית דין
מחייבי מיתות בית דין הואיל וכוליה קרא
לדרשא הוא דאתי כתיבא נמי מילתא
לדרשא בעא מיניה רב אחדובי בר אמי
מרב ששת המערה בעצמו מהו אמר ליה
קבסתן אמר רב אשי מאי תיבעי לך בקושי
לא משכחת לה כי משכחת לה במשמש
מת למאן דאמר (ד) משמש מת בעריות פטור
הכא פטור ולמאן דאמר חייב הכא מחייב
תרתיה מחייב אשוכב ומחייב אנשכב בעו
מיניה מרב ששת יעובד כוכבים הבא על
הבהמה מהו תקלה וקלון בעינן והכא תקלה איכא קלון ליכא או דילמא תקלה
אע"פ שאין קלון אמר רב ששת תניתיה מה אילנות שאין אובלין ואין שותין ואין
מריחין אמרה תורה השחת שרוף וכלה הואיל ובא לאדם תקלה על ידן המתעה
את חבירו מדרכי חיים לדרכי מיתה על אחת כמה וכמה אלא מעתה עובד
כוכבים המשתחוה לבהמותו תיתסר ומקטלא מי איכא מידי דלישראל לא אסר
ולעובד כוכבים אסר ישראל גופיה ליתסר מידי דהוה ארביעה אמר אביי זה
קלונו מרובה וזה קלונו מועט והרי אילנות דאין קלונן מרובה ואמרה תורה
השחת שרוף וכלה בבעלי חיים קאמרינן דחס רחמנא עלייהו רבא אמר אמרה
תורה בהמה נהנית מעבירה תיהרג והרי אילנות דאין נהנין מעבירה ואמרה
תורה השחת שרוף וכלה בבעלי חיים קאמרינן דחס רחמנא עלייהו ת"ש (ש"ד"א
שלא תהא בהמה עוברת בשוק ויאמרו זו היא שנסקל פלוני על ידה מאי לאו
מדיספא

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מתקיף וכו'
שלא כדרכה דאין אורחא
לא דלין: (ב) ד"ה מי
איכא מרי:

רבינו חננאל

יום א': והבא על
הבהמה בין כדרכה בין
שלא כדרכה והאשה
המביאה בהמה עליה
בין כדרכה בין שלא
כדרכה חייב. אמר רבא
המערה בזכור חייב מאי
טעמא משכבי אשה
כתב. המערה בבהמה נמי
חייב. אחת בהקש. אמר
כדאמרינן הערה דכתיב
גבי אחות אביו ואחות
אמו דלא צריכא דהא
איתקש להעראה גדה
תניהו להעראה דבהמה
ואסיק דהאי קרא יתור,
אחות אביו ואחות אבין
לא תגלה כי את שוריה
הערה עונם ישאו כוליה
קרא לדרשא הוא דאת
ומפורש ביבמות פ' הבא
על יבמתו בתחלתו: בעי
רב אחדובי המערה בעצמו
מהו ואמר רבא
מערה בעצמו בקושי
לא משכחת לה לומר
בקושי גיד לא משכחת
לה כי משכחת לה
במשמש מת פ"י גיד
בלא קשיו נקרא מת
ומאן דאמר משמש מת
בעריות חייב חייב כו'
זה מפורש בביבמות פרק
ידעות הטומאה באהרית
במרא זו היא מצות
עשה שבמקדש דחינן
אזו היא מצות עשה
שבגדה שחייבין עליו
היה משמש עם הטהורה
ואמרה לו נטמיתי פירש
מיד חייב שיעיאתו הנייה
לו כביאתו. הכי עבדי
דבר הונא משמיה
אמר רבא נותץ מצריני בקרקע
עד שימות. פי' שימות

עובד כוכבים תקלה איכא דזני נח הוהרו על העריות לקמן צפרקין (דף טו): קלון ליכא. לרכן צכך ואין מתחייבין ועוד דלקלון ידיהו לא
חס רחמנא: אילנות. של אשירה דכתיב זהו (דברים יב) תשרפון באש אמרה תורה וכו' אלמא תקלה אע"פ שאין קלון דהא אשירה לעובד
כוכבים אינה קלון אללא תקלה שאף הם הוהרו על עבודת כוכבים: אללא מעשה. דמשום תקלה לחודה נסקלת: עובד כוכבים המשחתו לנאשמו.
דאיכא תקלה שהוא נהרג על ידה תתסר הצהמה לישראל צהנאה ונקטלה לנאשמה: (א) איכא מידי דלישראל לא מיתסר. צהממו צהשתחואמו
דקימין לן (תמורה דף כט). צעלי חיים אין נאסקרין מפני עבודת כוכבים דמדלאיטריך קרא למיטר נעצד לקרצן צהזה מכלל דלהדיטו שרי:
לישראל נמי חספסר דהוה ארביעה. דאסקרין להו ומקטלה וכו' איטריך למיטר נעצד לגבוה כגון נעצד על פי עז אחד או ע"פ הצעלים
דבגרי לא מקטילי ואיחי נמי לא מקטלה דהא רוצע ונרצע אסר להו קרא לגבוה וקשיא לן למה לי קרא ממשקיה ישראל כתיב ויקראקל (מן) און המומר לישראל
ואוקוס צנרצע על פי אחד או על פי הצעלים דבגרא לא מקטילי ואיחי נמי לא מקטלה צפרק ששי דתמורה (סע): אמר אביי זה קלונו מרובה.
שש כאן קלון שעבר על מצות קונו וקלון שגיינה עלמו דצבר מגונה: וזה קלונו. לעובד כוכבים מועט. וסבירא ליה לאזיי תקלה וקלון צעינן
דלית ליה דרב ששת אי נמי סבירא ליה כותיה דמתוך שקלונו מרובה איכא קלון ואפילו מעובד כוכבים ומיהו מאילנות לא גמר לה:
צעלי חיים קא אמרינן. דלא מתסרי צמלתא זוטרתא: דהא חס רחמנא. שהלרין להס צ"ד של עשרים ושלושה והעדלת עדים: רבא
אמר. להכי לא ילפינן נעצד מנרצע משום דלא נהנית הצהמה מעבירה וגזי עובד כוכבים הבא על הצהמה כרב ששת סבירא ליה דהא
איתנהי מעבירה: הא שמע. דתקלה בלא קלון מקטילי מדקתני צמתי" תרי צבי והויה רישא משנה יתירא דקתני סיפא דבר אחר וכו' ומתך
סיפא משמע דתרווייהו איכא דקתני ויאמרו זו היא היינו קלון ושנסקל היינו תקלת עבירה ומדמנא לרישא שמע מינה תקלה גרידתא דוקא נקט
בלא קלון כגון עובד כוכבים דהא ליכא למימר תנא רישא תקלה וסיפא קלון למימרא דתרווייהו צעינן דהא מדסיפא שמע מינה: